

Ruimte voor de Raad

Onderzoek naar de ontwikkeling van het debat in de Woerdense gemeenteraad 2006 - heden

1. Voorwoord

Onder leiding van D66 als grootste coalitiepartner, wil deze coalitie werk maken van een krachtiger gemeenteraad. De gemeenteraad is immers de volksvertegenwoordiging en het hoogste orgaan van de gemeente. Een krachtige raad is voor D66 een belangrijk aspect van de open bestuurscultuur die in Woerden zou moeten heersen. Dat is een van de redenen waarom D66 in 2014 juist voor deze coalitie koos, met Progressief Woerden, VVD, CU/SGP en STERK Woerden, en de reden dat voor een compact coalitieakkoord is gekozen dat veel ruimte zou moeten laten aan de raad.

Even tussendoor: die open bestuurscultuur is natuurlijk breder dan alleen die krachtige raad, hoewel dat een belangrijke pijler is. Het coalitieakkoord maakt onderscheid tussen een extern deel en een intern deel. Het extern deel ziet op de verhouding tussen gemeente enerzijds, en inwoners en ondernemers anderzijds. Het interne deel heeft betrekking op de manier waar wij de besluitvorming in de gemeenteraad willen vormgeven. Op beide onderdelen wordt hard gewerkt. De resultaten van het externe deel zijn vrij eenvoudig zichtbaar: participatietrajecten met inwoners en ondernemers zijn zeer frequent in de media. Of het nu gaat over de verkeersvisie, het exercitieterrein, of over de inrichting van Snellerpoort. Over dat deel van een open bestuurscultuur gaat dit rapport niet. Dit rapport ziet op het interne deel.

De kern van het interne deel van een open bestuurscultuur ligt er wat D66 betreft in, dat de raad volop met elkaar debatteert over de voor- en nadelen van de voorstellen die op de agenda staan. En dat in dat debat ruimte is voor een serieuze inhoudelijke afweging, waarin voorstellen van partijen die niet aan de coalitie deelnemen, ook op hun inhoud worden beoordeeld. Zodat de uitkomst daarvan niet per definitie wordt bepaald door de vraag of je coalitie- of oppositiepartij bent. Over de vraag of dat inderdaad zo gaat zoals wij ons dat hadden voorgesteld, wordt verschillend gedacht. Een beetje afhankelijk van de vraag aan welke kant je staat, misschien.

Om wat meer inhoud te geven aan die discussie, hebben wij onderzoek verricht naar hoe de gemeenteraad omgaat met voorstellen van oppositie- en coalitiepartijen. Het resultaat van dit onderzoek treft u hierbij aan. Wij geven een korte verantwoording over de onderzoeksmethode, we geven de data zoals wij die hebben gevonden, en een korte analyse. Graag laten wij dit onderzoek controleren door de griffie van de gemeente Woerden, als onafhankelijk orgaan. Vooralsnog kan ik zeggen dat dit onderzoek mooie resultaten laat zien. Maar we zijn er nog niet. Het is niet alleen van het grootste belang dat wij vasthouden aan de ingezette koers, maar ook dat die koers wordt herkend door alle partijen in de raad. Zodat we gezamenlijk werken aan die open bestuurscultuur. Want ruimte bieden is een ding, ervan gebruik maken is een tweede. Alleen dan kan onze gemeenteraad dat krachtige hoogste orgaan van de gemeente zijn, waar onze inwoners recht op hebben.

Ten slotte een groot woord van dank aan fractiesecretaris Tom Boersma, de datacruncher van de D66-fractie, zonder wie dit onderzoek nooit had plaatsgevonden.

Woerden, 25 oktober 2016

Heerd Jan Hoogeveen, fractievoorzitter D66 Woerden

2. Verantwoording

Het onderzoek heeft plaatsgevonden tussen 1 september en 22 oktober 2016. Dat betekent dat moties en amendementen die worden ingediend voor de begrotingsraad van 27 oktober 2016, niet meer zijn betrokken bij het onderzoek. De moties en amendementen die zijn ingediend bij de raadsvergadering van 29 september 2016, zijn nog wel verwerkt. De gegevens zijn ontleend aan de door de gemeenteraad vastgestelde raadsnotulen.

Het onderzoek strekt zich uit over drie raadsperioden, vanaf 2006 tot en met de lopende raadsperiode. Coalities wijzigen na iedere gemeenteraadsverkiezing. Tussen het moment van installatie van de nieuwe raad (telkens in maart) en het tot stand komen van een nieuwe coalitie, zit vaak een tweetal maanden. Er is voor gekozen om de besluitvorming dan telkens vanaf het moment dat de verhoudingen in de raad wijzigden, aan de nieuwe coalitie toe te rekenen.

In het algemeen wordt erkend dat het indienen van moties en amendementen, iets zegt over de vraag of er debat plaatsvindt in de raad of niet. Dat betekent overigens niet dat als dat niet gebeurt, dat debat ontbreekt, maar dat is minder vaak het geval. Met regelmaat worden moties of amendementen ingetrokken. Vaak gebeurt dat omdat het college de inhoud van een motie overneemt, waarna de indiener ervoor kiest om de motie niet meer in stemming te brengen: het doel is bereikt. Moties worden ook ingetrokken omdat er gebrek aan steun is in de raad, of omdat de indiener er tijdens het debat van wordt overtuigd dat hij of zij een beter of ander voorstel moet doen. Moties worden ook wel 'aangehouden', hoewel dat volgens het Reglement van Orde van de raad niet mogelijk is. Omdat er diverse redenen kunnen zijn waarom een motie of amendement wordt ingetrokken (of 'aangehouden'), hebben wij ervoor gekozen alleen die moties of amendementen in het onderzoek te betrekken, die ook daadwerkelijk in stemming zijn gebracht. Wij hebben geen aanleiding gezien om een onderscheid te maken tussen moties en amendementen an sich.

Ten slotte was de vraag wie de indiener was van de motie of het amendement. Omdat in de raad gebruikelijk is dat de partij die het initiatief tot het voorstel heeft genomen, als eerste het woord voert, is er in het onderzoek voor gekozen om dat ook op die manier toe te delen aan de partijen: de partij die als eerste het woord heeft gevoerd over een motie of amendement, is als indiener genoteerd.

3. Onderzoeksresultaten

		2014-2018				
		Aantal	Aangenomen		Verworpen	
			#	%	#	%
Coalitie	D66	17	14	82,4%	3	17,6%
	Progressief Woerden	11	8	72,7%	3	27,3%
	Christenunie/SGP	3	3	100,0%	0	0,0%
	VVD	13	13	100,0%	0	0,0%
	Sterk Woerden	17	13	76,5%	4	23,5%
	<i>Subtotaal</i>	61	51	83,6%	10	16,4%
Oppositie	CDA	24	15	62,5%	9	37,5%
	Inwonersbelangen	20	2	10,0%	18	90,0%
	Lijst van der Does	6	2	33,3%	4	66,7%
	<i>Subtotaal</i>	50	19	38,0%	31	62,0%
Totaal	111	70	63,1%	41	36,9%	

		2010-2014				
		Aantal	Aangenomen		Verworpen	
			#	%	#	%
Coalitie	D66	19	16	84,2%	3	15,8%
	Progressief Woerden	8	7	87,5%	1	12,5%
	Christenunie/SGP	12	8	66,7%	4	33,3%
	VVD	6	5	83,3%	1	16,7%
	<i>Subtotaal</i>	45	36	80,0%	9	20,0%
Oppositie	CDA	30	8	26,7%	22	73,3%
	Inwonersbelangen	13	4	30,8%	9	69,2%
	Sterk Woerden	5	1	20,0%	4	80,0%
	Lijst van der Does	0	0	0,0%	0	0,0%
	<i>Subtotaal</i>	48	13	27,1%	35	72,9%
Totaal	93	49	52,7%	44	47,3%	

		2006-2010				
		Aantal	Aangenomen		Verworpen	
			#	%	#	%
Coalitie	CDA	29	28	96,6%	1	3,4%
	Progressief Woerden	11	9	81,8%	2	18,2%
	Christenunie	6	3	50,0%	3	50,0%
	<i>Subtotaal</i>	46	40	87,0%	6	13,0%
Oppositie	D66	10	5	50,0%	5	50,0%
	Inwonersbelangen	31	11	35,5%	20	64,5%
	SGP	3	0	0,0%	3	100,0%
	VVD	8	2	25,0%	6	75,0%
	<i>Subtotaal</i>	52	18	34,6%	34	65,4%
Totaal	98	58	59,2%	40	40,8%	

4. Analyse

Op basis van de tabellen in paragraaf 3 komen wij tot de volgende conclusies c.q. valt het volgende op:

1. Het aantal moties en amendementen dat wordt ingediend ligt in de huidige raadsperiode significant hoger dan in de periodes hiervoor. Een deel hiervan kan worden verklaard door het feit dat er meer partijen in de raad zitten ten opzichte van de periode 2006-2010, maar het kan dat niet voor de volledige toename verklaren. Wij concluderen dan ook dat het debat zich inderdaad lijkt te verplaatsen naar de raad. Wij beoordelen dat als een positief aspect dat mede wordt veroorzaakt door het compacte coalitieakkoord.
2. Het aantal moties en amendementen dat wordt ingediend, zal in deze raadsperiode zeker hoger uitvallen dan in vorige periodes. Ervan uitgaande dat er nog ca. anderhalf jaar te gaan is, verwachten wij daar zeker een 40% hogere score. Hier geldt dat dit niet kan worden verklaard doordat er meer partijen in de raad zitten, omdat het aantal oppositiepartijen niet is gestegen – in de raadsperiode 2006-2010 was er zelfs 1 oppositiepartij meer dan in de huidige raadsperiode.
3. Het aantal moties en amendementen dat wordt ingediend door de oppositie en dat wordt aangenomen, laat een divers beeld zien. Het CDA scoort hierin in deze periode bijzonder hoog met 62,5%. In geen enkele andere periode wist een oppositiepartij tot een dergelijke hoge score te komen. Tegelijkertijd scoren Inwonersbelangen en LijstvanderDoes hier relatief laag tot zeer laag (Inwonersbelangen met 10%). Wij concluderen dat het CDA bewijst dat er volop ruimte is voor een oppositiepartij om succesvol voorstellen te doen.
4. Een voor velen opvallende constatering is waarschijnlijk dat er een significant verschil bestaat tussen deze raadsperiode en de vorige, en dat er relatief weinig verschil bestaat tussen de vorige raadsperiode (2010-2014) en die daar weer voor (2006-2010). Onze ervaring is dat in de vorige raadsperiode, onze coalitiepartners huiverig waren voor het indienen en steunen van moties en amendementen vanuit de raad, en dat wij als D66 daar onvoldoende in slaagden om dat te doorbreken. Het feit dat wij daar nu wel in slagen, laat zien dat deze coalitie niet een voortzetting is van de vorige coalitie met STERK Woerden als extra partij, maar een nieuwe coalitie die onder leiding van D66 serieus werk wil maken van een open bestuurscultuur.

5. Bijlage

Overzicht aantal moties en amendementen per jaar

	2016					2015					2014					
	Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		
		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%	
Coalitie	D66	1	1	100,0%	0	0,0%	9	8	88,9%	1	11,1%	7	5	71,4%	2	28,6%
	Progressief Woerden	0	0	0,0%	0	0,0%	7	5	71,4%	2	28,6%	4	3	75,0%	1	25,0%
	Christenunie/SGP	1	1	100,0%	0	0,0%	1	1	100,0%	0	0,0%	1	1	100,0%	0	0,0%
	VVD	4	4	100,0%	0	0,0%	4	4	100,0%	0	0,0%	5	5	100,0%	0	0,0%
	Sterk Woerden	6	5	83,3%	1	16,7%	5	3	60,0%	2	40,0%	6	5	83,3%	1	16,7%
Subtotaal	12	11	91,7%	1	8,3%	26	21	80,8%	5	19,2%	23	19	82,6%	4	17,4%	
Oppositie	CDA	3	2	66,7%	1	33,3%	14	8	57,1%	6	42,9%	7	5	71,4%	2	28,6%
	Inwonersbelangen	6	0	0,0%	6	100,0%	8	1	12,5%	7	87,5%	6	1	16,7%	5	83,3%
	Lijst van der Does	1	0	0,0%	1	100,0%	4	2	50,0%	2	50,0%	1	0	0,0%	1	100,0%
	Subtotaal	10	2	20,0%	8	80,0%	26	11	42,3%	15	57,7%	14	6	42,9%	8	57,1%
Totaal	22	13	59,1%	9	40,9%	52	32	61,5%	20	38,5%	37	25	67,6%	12	32,4%	

	2014					2013					2012					2011					2010					
	Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		
		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%	#
Coalitie	D66	1	0	0,00%	1	100,00%	2	1	50,00%	1	50,00%	4	4	100,00%	0	0,00%	8	7	87,50%	1	12,50%	4	4	100,00%	0	0,00%
	Progressief Woerden	0	0	0,00%	0	0,00%	5	4	80,00%	1	20,00%	1	1	100,00%	0	0,00%	2	2	100,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%
	Christenunie/SGP	1	0	0,00%	1	100,00%	1	1	100,00%	0	0,00%	4	3	75,00%	1	25,00%	5	3	60,00%	2	40,00%	1	1	100,00%	0	0,00%
	VVD	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	4	4	100,00%	0	0,00%	2	1	50,00%	1	50,00%	0	0	0,00%	0	0,00%
	Subtotaal	2	0	0,0%	2	100,0%	8	6	75,0%	2	25,0%	13	12	92,3%	1	7,7%	17	13	76,5%	4	23,5%	5	5	100,0%	0	0,0%
Oppositie	CDA	1	0	0,00%	1	100,00%	9	1	11,11%	8	88,89%	7	1	14,29%	6	85,71%	9	5	55,56%	4	44,44%	4	1	25,00%	3	75,00%
	Inwonersbelangen	Niet in de raad vertegenwoordigd					4	2	50,00%	2	50,00%	3	1	33,33%	2	66,67%	5	1	20,00%	4	80,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
	Lijst van der Does	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	Niet in de raad vertegenwoordigd					Niet in de raad vertegenwoordigd				
	Sterk Woerden	2	1	50,00%	1	50,00%	3	0	0,00%	3	100,00%	Niet in de raad vertegenwoordigd					Niet in de raad vertegenwoordigd									
	Subtotaal	3	1	33,3%	2	66,7%	16	3	18,8%	13	81,3%	10	2	20,0%	8	80,0%	14	6	42,9%	8	57,1%	5	1	20,0%	4	80,0%
Totaal	5	1	20,00%	4	80,00%	24	9	37,50%	15	62,50%	23	14	60,87%	9	39,13%	31	19	61,29%	12	38,71%	10	6	60,00%	4	40,00%	

	2010					2009					2008					2007					2006					
	Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		Aantal	Aangenomen		Verworpen		
		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%		#	%	#	%	#
Coalitie	CDA	1	1	100,00%	0	0,00%	8	7	87,50%	1	12,50%	9	9	100,00%	0	0,00%	8	8	100,00%	0	0,00%	3	3	100,00%	0	0,00%
	D66	2	2	100,00%	0	0,00%	2	0	0,00%	2	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	2	1	50,00%	1	50,00%	4	2	50,00%	2	50,00%
	Progressief Woerden	2	2	100,00%	0	0,00%	2	1	50,00%	1	50,00%	3	2	66,67%	1	33,33%	2	2	100,00%	0	0,00%	2	2	100,00%	0	0,00%
	Subtotaal	4	4	100,00%	0	0,00%	14	10	71,43%	4	28,57%	12	11	91,67%	1	8,33%	11	10	90,91%	1	9,09%	5	5	100,00%	0	0,00%
Oppositie	Christenunie	1	1	100,00%	0	0,00%	4	2	50,00%	2	50,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	1	0	0,00%	1	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%
	Inwonersbelangen	3	0	0,00%	3	100,00%	10	3	30,00%	7	70,00%	5	2	40,00%	3	60,00%	9	3	33,33%	6	66,67%	4	3	75,00%	1	25,00%
	SGP	1	0	0,00%	1	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%
	VVD	0	0	0,00%	0	0,00%	1	0	0,00%	1	100,00%	5	1	20,00%	4	80,00%	1	1	100,00%	0	0,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
	Subtotaal	6	2	33,33%	4	66,67%	15	3	20,00%	12	80,00%	10	3	30,00%	7	70,00%	12	5	41,67%	7	58,33%	9	5	55,56%	4	44,44%
Totaal	10	6	60,00%	4	40,00%	29	13	44,83%	16	55,17%	22	14	63,64%	8	36,36%	23	15	65,22%	8	34,78%	14	10	71,43%	4	28,57%	